

Quick scan ecologie jachthaven Vreeland

Quick scan ecologie jachthaven Vreeland

Auteur P.J.H. van der Linden
Opdrachtgever Driessen Vreeland
Projectnummer 11.087
Ingen augustus 2011
foto omslag op het plangebied lopen nu paarden

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Inleiding	4
Beschrijving	5
Waarnemingen	8
Analyse	10
Conclusie en advies	11

Inleiding

Driessen Vreeland is bezig met het ontwikkelen van plannen voor de aanleg van een kleine jachthaven aan de Vecht te Vreeland. Voor de ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van die procedure is een onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten en aan analyse van de schade aan deze soorten. Om te beoordelen of er potentieel beschermde planten of dieren aanwezig zijn binnen of vlakbij het plangebied is het terrein op 9 augustus 2011 door een ecooloog bezocht. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten voorkomen of in potentie voorkomen. De beoordeling is uitgevoerd aan de hand van aanwezige habitats, landschapselementen en landschapsofbouw van het plangebied en de omgeving. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de bekende verspreiding van beschermde soorten in de omgeving.

De analyse beoordeelt of er effect is van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast is gelet op de effecten veroorzaakt door de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken.

Beschrijving

Het terrein is op dit moment in gebruik als weiland waar enkele paarden lopen. Op het terrein staat een houten hutje en enkele bomen. Vrij centraal op het weiland is een ondiepe poel aanwezig. Naast het weiland is een terrein dat 's winters gebruikt wordt als ijsbaan. Het weiland grenst aan het bedrijventerrein van Vreeland. Langs de weg en langs het bedrijventerrein loopt een sloot. Het plangebied ligt aan de Bergse weg, welke op de oeverwal van de Vecht loopt.

De Vecht is aangewezen als ecologische hoofdstructuur. Vreedehorst dat op geringe afstand ligt van het plangebied is als 'nieuwe natuur' opgenomen in de visie op de ecologische hoofdstructuur van de provincie Utrecht. Het moerasgebied ten zuiden van de Kleizuwe is als Natura 2000 gebied aangewezen.

De nieuwe jachthaven bestaat uit twee delen; een gegraven haven ter plekke van het weiland en een doorsteek naar de Vecht. In de jachthaven komen de gebruikelijke havenfaciliteiten. Een deel van de oevers krijgt een natuurvriendelijke inrichting.

De ligging van het plangebied (stip) ten opzichte van het Natura 2000 gebied.

Het plangebied (blauwe stip) ten opzichte van de ecologische hoofdstructuur.

Waarnemingen

De vegetatie van het weiland is niet echt goed ontwikkeld, het is te beschouwen als een kamgrasweide (*Lolio-Cynosuretum*). Een vrij veel voorkomende vegetatie van begraasde graslanden. De begroeiing van de sloot is vrij eenvormig met een dominantie van riet (*Phragmites australis*), verder zijn pijlkruid (*Sagittaria sagittifolia*) kleine egelskop (*Sparganium emersum*) en kleine lisdodde (*Typha angustifolia*) aangetroffen. Tussen de hoog opgaande planten drijft plaatselijk wat bultkroos (*Lemna gibba*). In de sloot zijn geen bijzondere soorten aangetroffen.

De oever van de Vecht bestaat uit voedselrijk en plaatselijk verruigd rietland. Naast riet zijn soorten als grote brandnetel (*Urtica dioica*) koninginnekruid (*Eupatorium cannabinum*) en heggenrank (*Bryonia dioica*) aangetroffen. Verder staan er enkele zachte berken (*Betula pubescens*). Ook aan de oever van de Vecht zijn geen bijzondere soorten aangetroffen of te verwachten.

Op het plangebied zijn geen geschikte locaties gevonden voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen of andere zoogdieren. Het hutje is niet geschikt en de bomen hebben geen geschikte holten voor vleermuizen. Ongetwijfeld kunnen op het weiland veldmuis (*Microtus arvalis*) en waarschijnlijk eveneens bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), bosspitsmuis (*Sorex araneus*) en huisspitsmuis (*Crocidura russula*). De kans op beschermde soorten wordt als onwaarschijnlijk beoordeeld. Het plangebied is evenmin geschikt als jachtgebied voor vleermuizen die in de omgeving zijn waargenomen. Wel is er een kans dat de meervleermuis (*Myotis dasycneme*), waarvan in Vreeland een kolonie bekend is, boven de Vecht jagen of de rivier als vliegroute benutten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels waargenomen. Verwacht wordt echter dat in de bomen op het terrein vogels kunnen broeden. Het weiland staat niet bekend als een goed weidevogelgebied; een enkele niet-kritische soort als Kievit (*Vanellus vanellus*) of scholekster (*Haematopus ostralegus*) is niet uit te sluiten. Voor een goede weidevogelstand is het gebiedje te veel omsloten door bebouwing. Onderzocht is tevens of er een steenuil (*Athene noctua*) in het schuurtje of de bomen kon zitten. Er zijn echter geen aanwijzingen gevonden voor deze vogel binnen het plangebied. Uit de bekende verspreidingsgegevens van de steenuil blijkt dat deze vogel erg weinig wordt aangetroffen in de omgeving van Vreeland.

Voor de Vecht zijn broedende algemeen voorkomende riet- en moerasvogels niet uit te sluiten ter hoogte van het plangebied. Voor meer bijzondere soorten is het gebied minder geschikt. Deze zijn overigens wel aangetroffen in het Natura 2000 gebied zuidelijk van het plangebied. Het gaat dan om grote karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*), rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*) en roerdomp (*Botaurus stellaris*). In de rietkraag langs de Vecht zijn soorten als waterhoen (*Gallinula chloropus*), meerkoet (*Fulica atra*) en fuut (*Podiceps cristatus*) goed mogelijk. Ook een bosrietzanger (*Acrocephalus palustris*) is niet uit te sluiten. Het vermijden van de broedtijd is voldoende om effecten te voorkomen.

Bekend is dat de ringslang (*Natrix natrix*) voorkomt in de omgeving. Niet uit te sluiten is dat de ringslang al dan niet frequent op het terrein jaagt (bijvoorbeeld op kikkers en muizen). Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor een meer permanent verblijf op het terrein. Het weiland is geen essentieel jachtgebied voor de ringslang. Ook in de rietkraag langs de Vecht is een waarneming van de ringslang niet uit te sluiten. De ingreep in de rietkraag langs de Vecht is echter van ondergeschikt belang, er zal geen effect zijn op het voorkomen van de soort. Door natuurvriendelijke oevers te integreren in het plan wordt het jachtgebied eerder groter dan kleiner.

De rugstreeppad (*Epidalea calamita*) is bekend uit de directe omgeving van het plangebied. De ondiepe poel en in mindere mate de sloten vormen een goed voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad. Het voorplanten van de rugstreeppad binnen het plangebied is zeer waarschijnlijk. Verder zijn in de sloot Bastaardkikker (*Pelophylax klepton esculenta*) en bruine kikker (*Rana temporaria*) waargenomen.

De poel is niet geschikt als leefgebied voor vissen, er is een kleine kans op vissen in de sloot. Het gaat dan om soorten als drie- en tiendoornige stekelbaarsjes (*Gasterosteus aculeatus aculeatus* resp. *Pungitius pungitius*). Voor beschermde vissen vormt de sloot geen goed leefgebied. In de Vecht kunnen wat grotere vissen worden waargenomen. De kans dat hier beschermde soorten voorkomen is echter niet groot. En daarnaast zullen deze soorten geen effect hebben van het doorbreken van de rietkraag. Door de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de jachthaven zal het potentieel leefgebied voor beschermde vissen toenemen.

Andere beschermde soorten (insecten, slakken) zijn met zekerheid niet aanwezig binnen het plangebied of juist daarbuiten.

Analyse

De belangrijkste soorten die aangetroffen kunnen worden binnen het plangebied zijn ringslang en rugstreeppad. Voor de rugstreeppad betreft het een potentieel voortplantingspoel en de ringslang kan jagend worden aangetroffen. Beide koudbloedige soorten zijn in de winter niet actief. Werken in de wintermaanden geeft daarmee de minste kans op negatief effect op beide soorten. Het gebied is voor beide soorten ongeschikt als winterbiotoop.

De huidige poel ligt binnen het gebied waar de jachthaven is gepland. Dat betekent dat voorafgaand aan de werkzaamheden een nieuwe ondiepe poel gegraven moet worden op een plek waar het weiland blijft bestaan. De exacte locatie is niet zo belangrijk. De omvang kan het beste worden afgestemd met de huidige poel. Bij deze voorzorgsmaatregelen wordt er in principe geen schade veroorzaakt aan de rugstreeppad.

In de rietkraag langs de Vecht kunnen vogels broeden. Van belang is daarom dat de doorsteek wordt aangelegd buiten het broedseizoen. In ieder geval moet de rietkraag buiten het broedseizoen worden gemaaid.

De veranderde omgeving – jachthaven met natuurlijke oevers in plaats van een weiland – is gunstig voor de natuurwaarden en de beschermde soorten. Vooral de natuurlijke oevers maakt het mogelijk om bijvoorbeeld voor de snoek (*Esox lucius*) een geschikte voortplantingsplek of opgroeiplek te maken. Ook voor de ringslang zijn natuurlijke oevers een goede uitbreiding van het leefgebied. Wat voor de natuurwaarden wel van belang is dat er geen vervuiling van het water optreedt. Door het beiden van goede voorzieningen kan dat eenvoudig worden afgedwongen.

De aanleg van een kleine jachthaven heeft een beperkt effect op de toename van recreatie op de Vecht. Gezien de omvang van de jachthaven zullen schepen met een grote diepgang en daarmee een grote waterverplaatsing niet snel aanmeren. Voor het overige zijn de reguliere vaarregels (handhaving door het waterschap) voldoende om effecten aan de oeverbegroeiing te voorkomen.

Er zijn twee verbindingen met de Vechtplassen, namelijk via het Hemeltje en via de schutsluit bij Loenen. Een rondvaart kan eventueel via de beide schutsluizen, het Hilversumsk Kanaal en de Drecht. De sluizen zijn daarbij de beperkende factor (in de 's Gravelandse Vaart is nog een groene sluis die gepasseerd moet worden). De toename van de recreatie op de Vechtplassen zal daardoor beperkt blijven. En geen waarneembaar effect veroorzaken.

Conclusie en advies

Voor de ontwikkeling van een kleine jachthaven aan de te Vreeland is onderzocht of er beschermde planten en dieren aanwezig zijn die schade kunnen ondervinden van de plannen.

Uit het onderzoek blijkt dat er op het weiland waar de jachthaven is gepland een poel is die als voortplantingswater voor de rugstreeppad kan functioneren. De effecten kunnen eenvoudig worden opgevangen door voorafgaand aan de aanleg van de jachthaven een nieuwe poel te graven.

Op het plangebied is de aanwezigheid van een jagende ringslang waarschijnlijk. Mitigatie van de effecten kan worden uitgevoerd door in de wintermaanden te starten met de werkzaamheden.

In de rietkraag langs de Vecht kunnen vogels broeden. Dat betekent dat voor het doorbreken van deze rietkraag de broedtijd moet worden vermeden. In ieder geval moet voor de broedtijd het riet worden gemaaid. Opgemerkt wordt dat riet zeer snel groeit, een te lange periode tussen maaien en graven is daarom niet verstandig.